

– Ein spurnarkanning í 2008 visti, at 80 prosent av føroyingum vilja hava fullveldi, men ivamálið millum fólk er, nær løtan er tann rætta. Eg ivist heldur ikki í, at ein fólkaatkvøða í morgin hevði prógvað, at undirtøka er fyri fullveldisleiðini, sigur Kristina Háfoss, tingkvinna fyri Tjóðveldi

MYND: HØGNI HEINESEN / HEINESENMÝNDIR

fór hon í starv í vinnulívnum, har hon hevur fingið seg roynda sum búskaparfrøðingur hjá Landsbankanum, projektleiðari og iløguráðgevi hjá BankNordik og deildarstjóri í Tryggingarfelagnum Føroyum, Betri pensjón og TF Holding, umframt at virka sum nevndarlimur í Smyril Line og umsjónarráðslimur í Landsbanka Føroya.

Stóru avbjóðingarnar í vinnulívnum bóru við sær, at hon tók ikki av tilboðnum at stilla upp til løgtingsvalið í 2008. Eftir valið stóð henni í boði at gerast landsstýriskvinna í mentamállum. Eitt tilboð, hon ikki kundi kveistra frá sær. Hon røkti starvið í gott og væl sjei mánaðirnar, men ásannaði skjótt, at tað var bara spurningur um tíð, til samgongan millum Javnaðarflokkinn, Tjóðveldi og Miðflokkinn skrædnaði. Samgongan misti meirilutan á ólavsøku, og parlamentariska grundarlagið var snøgt sagt ov veikt at fremja stóru ætlanirnar um nýskipanir. Hon visti, hvønn veg tað bar, og segði seg úr starvinum í september 2008. Síðani fór hon aftur í starvið í Tryggingarfelagnum, haðani hon hevði tíðaravmarkað farloyvi. 17 dagar seinni slitnaði samgongan.

Nú hevur hon aftur strítt seg inn um tinggáttina, hesa ferð sum andstøðupolitikari. Hon hevði sitið uttan fyri í trý ár og eyggleitt politisku skipanina. Einku er komið burtúr, heldur hon. Ti

breyt hon upp um armar, og fór aftur upp í politikk.

Raðfestingin er skeiv

Kristina Háfoss hevði sett fleiri varðar eftir seg, tá hon fór frá sum landsstýriskvinna í 2008. Serligan áhuga hevði hon fyri útbúgvingsarskipanini. Hon fekk miðnámsskúlan í Marknagili samtyktan, hon bygdi út Fróðskaparsetur Føroya, og setti gongd á nýggjar útbúgvingar innan KT-verkfrøði, havfrøði, jarðfrøði og lögfrøði.

Jóannes Eidesgaard, táverandi lögmaður, takkaði henni eisini mikið fyri, at hon hevði loyst nøkur av átrokandi málunum, sum politiska skipanin ikki hevði rørt av ymsum ávum.

– Tað má eg siga um teg, at tú hevur verið eitt arbeidsgrev. Tú hevur í sjei mánaðir framt áleið tað sama, sum eitt landsstýrisfólk klárar í fyra ár, segði Eidesgaard á samkomu í Tinganesi tann 1. september í 2008.

At hon legði so stóran dent á at fremja nýskipanir innan skúlaverkið, komst av, at hon vildi steðga støðugu fólkafráflytingini úr Føroyum. Enn er ov lítið framt á hesum økinum. Politikarar eru ov lítið framskygnir, ásannar Kristina Háfoss í dag.

– Tað hevur verið ein afturvendandi trupulleiki í politisku skipanini, at raðfestingin er púra skeiv. Tað verður tosað um somu nýskipanir, sum tosað varð

um fyri 40 árum síðani. Her er eingin heildarætlan, og framtigini eru snøgt sagt ov lítil. Her eru óteljandi møguleikar at skapa eitt hámodernað smásamfelag, sum kann vera fyrmynd hjá øðrum, men mest sum alt verður bremsað við klandri um lokaláhugamál og skeivum avgerðum. Fólk í arbeidssørum aldri fara at minka munandi næstu árin. Kortini velur hendan samgongan at geva skattalætta til nøkur fá og framskunda pensjónsskattin, og samstundis taka meira í gjøldum og pensjónsskatti frá teimum, sum hava minst. Hetta verður skrumblað ígjøgnum, hóast serfrøðingar hava víst á nógv ivamál. Kanningar vísa hartil, at vit mugu hjúkla um møguleikarnar at útbúgva seg, so ungdómurin ikki fer av landinum. Kortini velur hendan samgongan at spara møguleikarnar at nema sær útbúgving, hóast arbeidsløysið er stórt. Tað er óskiljandi, sigur Kristina.

Hetta er mest sum einastu ferð, at hon fer aftur í tíðina hendan hálvan annan tíman, hon situr og prátar. Henni dæmar nógv betur at tosa um møguleikar og avbjóðingar, enn forðingar og trupulleikar. Og tað trýtur ikki við uppskotum.

– Fáíð nú framdar nýskipanir av velferðarsamfelagnum og fiskivinnuni, so vit rækka einum yvirskoti á figgarlógini um tvey ella trý ár. Umleggið nú hasa skattaskipanina, so allir føroy-

ingar fáa lut í lægri inntøkuskatti. Hetta fyri at skapa størri vøkstur og velferð. Gerið nú neyðugu iløgurnar í skúlaskipanina, so vit kunnu steðga fólkafráflytingini. Málini eru har, tað ræður bara um at seta kósina. Hví ikki seta okkum sum mál at verða eitt sjálvstøðugt land, tað mest nýskapandi velferðarsamfelaðið í norðurlondum, ein martimur útbúgvingarmiðdepil í Norðuratlantshavi og rækka 100 túsund íbúgvum? Slík mál høvdu sett krøv til politikararnar, kravt nýskipanir og stór politiskt tøk, sum rækka longur enn fyra ár. Heldur stevna vit nú móti einum meira ósjálvbjargnum og ójvnum samfelag, har ein røð av nýskipanum eru steðgaðar. Vit hava eina samgongu, sum hevur sett sær sum mál at gera Føroyar meira bundnar figgarliga av Danmark, og samstundis hevur slept ætlanini at skipa egna føroyska grundlóg. Hví skulu lærdir útisetar seta búgv og stovna familju í Føroyum, tá politiska skipanin hevur so ilt við at siga ítøkiliga, hvat hendir um fyra ár, spyr Kristina undrandi.

Greið mál

Tjóðveldi er flokkurin í Føroyum, sum hevur greiðastu hugsjónina og greiðastu málini. Tað tekur Kristina Háfoss uppaftur fleiri ferðir. Tað er ein flokkur, sum vil skipa Føroyar sum sjálvstøðugt land, sum vinnupolitiskt